

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

(МОЗ України)

вул. М.Грушевського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 253-61-94, E-mail: moz@moz.gov.ua,
web: <http://www.moz.gov.ua>, код ЄДРПОУ 00012925

30.03.2018 № 07.1.07-Дз-1/10/534-18 /8168

На № 02-12 від 07.02.2018

**Народному депутату України
Марченку О.О.**

Щодо трансформації системи
екстреної медичної допомоги
в Україні

Шановний Олександрє Олександровичу!

Міністерство охорони здоров'я України на виконання доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. від 26.02.2018 № 6233/1/1-18 до листа Голови Верховної Ради України від 09.02.2018 № 11/10-135 розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 9 лютого 2018 року, щодо трансформації системи екстреної медичної допомоги в Україні та повідомляє.

До пунктів 1, 2. *Щодо трансформації системи екстреної медичної допомоги.* Реалізація трансформації системи охорони здоров'я дозволить вирішити оперативні питання управління медичною сферою, що підвищить якість медичних послуг незалежно від місця проживання та сприятиме модернізації медичної інфраструктури, зокрема у системі екстреної медичної допомоги.

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 року № 1114 «Про затвердження Типового положення про бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги» (далі – проект постанови) розробляється на виконання пункту 27 Плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2017 року № 275 «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік» і в жодному разі не суперечить процесу трансформації системи екстреної медичної допомоги, розпочатому у 2012 році.

До пункту 3. *Щодо перенавчання лікарів на парамедиків:* жодним пунктом проекту постанови таку норму не передбачено.

До пункту 4. *Щодо роботи екстрених медичних техніків.* У пункті 5 проекту постанови зазначено, що до 01 січня 2023 року водії спеціалізованого санітарного транспорту, які виявили бажання продовжувати працювати у складі бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги (далі – бригада), повинні пройти чотириденне навчання за програмами підготовки екстрених медичних техніків, що дасть можливість працювати у складі бригад на посадах екстрених медичних техніків і асистувати іншим членам бригади під час надання допомоги постраждалим.

Стосовно питання саме керування спеціалізованим санітарним транспортом, то відповідно до кваліфікаційних вимог екстреного медичного техніка, затверджених

03.04.2018 09:50

69656

наказом МОЗ України від 09.08.2017 № 918 «Про внесення змін до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я», обов'язкова наявність посвідчення водія відповідної категорії для керування автомобілем.

До пункту 5. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1119 «Про норматив прибуття бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги» звернення, що належать до категорії неекстрених, перенаправляються до відповідного закладу охорони здоров'я первинної медико-санітарної допомоги, а у разі відсутності такої можливості – направляється до пацієнта бригада екстреної (швидкої) медичної допомоги, що не виконує екстрені виклики, протягом 1 години з моменту отримання звернення. Зміни до цієї норми не передбачаються.

До пунктів 6, 7. *Щодо відкриття відділень екстреної (невідкладної) медичної допомоги у лікарнях інтенсивного лікування та багатoproфільних лікарнях.* Урядом прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 932 «Про затвердження порядку утворення госпітальних округів», яким передбачено створення госпітальних округів з метою організації мережі закладів охорони здоров'я у спосіб, що дасть змогу забезпечити населенню гарантований своєчасний доступ до послуг вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги та екстреної медичної допомоги належної якості у багатoproфільних лікарнях та лікарнях інтенсивного лікування. Прийнято наказ МОЗ України від 20.02.2017 № 165 «Про затвердження Примірною положення про госпітальний округ».

У перспективі створення відділень екстреної (невідкладної) медичної допомоги у лікарнях інтенсивного лікування та багатoproфільних лікарнях і функціонування бригад, до складу яких увійдуть парамедики та екстрені медичні техніки, дадуть можливість поліпшити своєчасність та якість надання екстреної медичної допомоги, зменшити рівень смертності від нещасних випадків, травм та гострих захворювань, підвищити ефективність використання бюджетних коштів на охорону здоров'я, зменшити видатки на соціальний захист і реабілітацію інвалідів, зменшити видатки Фонду соціального страхування України, наблизити сферу охорони здоров'я до міжнародних стандартів надання екстреної медичної допомоги населенню.

До пункту 8. *Щодо потреби додаткових видатків із державного бюджету на підготовку парамедиків.* Підготовка парамедиків не передбачає жодних додаткових витрат із державного бюджету, оскільки буде відбуватись під час планового підвищення кваліфікації фельдшерів з медицини невідкладних станів та медичних сестер станцій (відділень) швидкої та невідкладної медичної допомоги за програмами навчання парамедиків, яке фінансується за бюджетною програмою КПКВК 2301070 «Підготовка і підвищення кваліфікації медичних та фармацевтичних, наукових та науково-педагогічних кадрів вищими навчальними закладами III – IV рівнів акредитації».

Стосовно розбудови та забезпечення системи екстреної медичної допомоги.

Відповідно до статті 32 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» управління закладами охорони здоров'я, які належать територіальним громадам або передані їм, віднесено до повноважень і відання органів місцевого самоврядування.

Відповідно до абзаців п'ятого та десятого частини третьої та частини четвертої статті 6 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» обласні, місцеві органи влади забезпечують:

- фінансування видатків, спрямованих на організацію та функціонування системи екстреної медичної допомоги на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

- матеріально-технічними ресурсами, необхідними для функціонування системи екстреної медичної допомоги та своєчасного і якісного надання екстреної медичної допомоги;

- прийняття рішення з питань, пов'язаних із створенням, функціонуванням та розвитком системи екстреної медичної допомоги на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

У державному бюджеті на відповідний рік за бюджетною програмою за КПКВК 2761070 «Державний фонд регіонального розвитку» передбачаються видатки розвитку, у розподілі яких беруть участь обласні та Київська міська державні адміністрації. Також згідно з нормами Бюджетного кодексу України видатки місцевих бюджетів на охорону здоров'я враховано у складі видатків МОЗ України за бюджетною програмою за КПКВК 2311410 «Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам». Водночас відповідні місцеві ради мають право додатково, понад обсяги зазначеної субвенції, планувати та здійснювати з місцевих бюджетів оплату поточних та капітальних видатків закладів охорони здоров'я та програм у сфері охорони здоров'я. Визначення остаточних обсягів видатків на охорону здоров'я та розподіл їх за напрямками використання здійснюються відповідними місцевими органами влади при формуванні та затвердженні місцевих бюджетів.

МОЗ України кожен рік при складанні бюджетного запиту за бюджетною програмою за КПКВК 2301400 «Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру» до проекту Державного бюджету України на відповідний рік враховує потребу на створення системи комплексного автоматизованого управління системою екстреної медичної допомоги шляхом розбудови оперативно-диспетчерських служб в центрах екстреної медичної допомоги та медицини катастроф та закупівлю спеціалізованого санітарного транспорту, але за вказаною програмою на ці цілі капітальні видатки не передбачались.

При складанні бюджетного запиту за бюджетною програмою за КПКВК 2301400 «Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру» до проекту Державного бюджету України на 2018 рік у Формі 2018-3 (додатковий) МОЗ України була врахована потреба на загальну суму 6284,8 млн. грн, у тому числі на:

- розбудову оперативно-диспетчерських служб – 141,2 млн. грн;
- оснащення оперативно-диспетчерських служб засобами конвенційного (цифрового) радіозв'язку стандарту DMR – 322,7 млн. грн;
- придбання спеціалізованого санітарного транспорту – 5471,5 млн. грн;
- придбання манекенів для навчально-тренувальних відділів центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф – 349,4 млн. грн.

МОЗ України розроблено:

- проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2016 року № 710 «Про ефективне використання державних коштів», мета якого – поліпшення матеріально-технічного ресурсу системи екстреної медичної допомоги, у тому числі придбання спеціального одягу (подано до Кабінету Міністрів України);

- проект спільного наказу Мінсоцполітики та МОЗ України «Про внесення змін до умов оплати праці працівників закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення»;

- проект програми циклу спеціалізації фельдшерів з медицини невідкладних станів на парамедиків для слухачів коледжів та відділень післядипломної освіти вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів.

До пункту 9. *Щодо впровадження «парамедичної» системи без трансформації всіх рівнів медичної допомоги.*

Трансформація системи охорони здоров'я є одним із пріоритетів Уряду, метою якої є створення та запровадження нової моделі фінансування, що передбачає чіткі та прозорі гарантії держави щодо обсягу безоплатної медичної допомоги, кращий фінансовий захист громадян у випадку хвороби та скорочення неформальних платежів.

За останній час затверджено низку нормативно-правових актів з трансформації системи охорони здоров'я, що дало можливість перейти до практичної реалізації змін, зокрема Верховною Радою України ухвалено медичну реформу – прийнято Закон України № 2168-VIII «Про державні фінансові гарантії надання медичних послуг та лікарських засобів» (далі – Закон), що докорінно змінює систему охорони здоров'я.

Відповідно до Закону держава гарантуватиме громадянам у рамках програми медичних гарантій повну оплату за рахунок коштів Державного бюджету України необхідних медичних послуг та лікарських засобів при наданні екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої), паліативної медичної допомоги, медичної реабілітації, медичної допомоги у зв'язку з вагітністю і пологами та дітям до 16 років.

Медичні послуги та лікарські засоби, що не включені до програми медичних гарантій, можуть покриватися за рахунок коштів Державного бюджету України, передбачених на реалізацію відповідних державних програм та заходів, місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством.

Трансформація системи охорони здоров'я розпочнеться зі змін на первинній ланці надання медичної допомоги вже у 2018 році. Кожен громадянин може вільно вибрати лікаря з надання первинної медичної допомоги: лікаря загальної практики – сімейного лікаря, педіатра, терапевта у будь-якому медичному закладі, незалежно від прописки чи місця проживання, а також приватно практикуючих лікарів у статусі ФОП, які в установленому законом порядку отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, та укласти з ним договір з чітко прописаним обсягом послуг, гарантованих і оплачених державою. На сьогодні приписна кампанія триває у пілотному режимі.

Нова модель фінансування для закладів спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги запрацює з 2020 року. Держава гарантує 100% оплату медичної допомоги та лікарських засобів, що визначені державною програмою медичних гарантій, яка буде затверджуватися щорічно у складі Закону про Державний бюджет України на відповідний рік.

Верховною Радою України також прийнято Закон України «Про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості», реалізація якого дозволить максимально наблизити доступність медичної допомоги до населення та передбачає впровадження сучасних технологій з медичного обслуговування у сільській місцевості, в тому числі і з використанням

засобів телемедицини, розвиток транспортної інфраструктури, залучення кваліфікованих медичних та фармацевтичних працівників шляхом забезпечення їм сприятливих умов праці та проживання.

З метою забезпечення своєчасного доступу населення до послуг вторинної медичної допомоги належної якості, оптимізації мережі закладів охорони здоров'я, підвищення ефективності використання бюджетних коштів прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 932 «Про затвердження Порядку створення госпітальних округів».

МОЗ України спільно із зацікавленими міністерствами та відомствами ретельно вивчає іноземний досвід щодо системи надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному та госпітальному етапах. Значна увага приділяється питанню навчання парамедиків та екстрених медичних техніків. Загалом навчання парамедиків триватиме три роки: два роки – теоретичне навчання, один рік – стажування у бригадах екстреної (швидкої) медичної допомоги; навчання екстрених медичних техніків триватиме 4–5 тижнів, після завершення якого вони зможуть надавати базову допомогу на догоспітальному етапі. Працівники бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги пройдуть відповідне навчання або курси підвищення кваліфікації та після складання іспитів продовжать працювати в системі екстреної медичної допомоги з оплатою праці та пільгами відповідно до законодавства України. Крім того, в разі необхідності лікарі за рішенням директора центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф можуть бути залучені до роботи вищезазначених бригад для надання медичної допомоги пацієнтам у складних випадках.

Наразі МОЗ України готує усі необхідні нормативно-правові документи, пов'язані з трансформацією системи охорони здоров'я, які після затвердження будуть оприлюднені в установленому порядку та доведені до відома широкої громадськості.

Інформуємо, що 01.03.2018 відбулася зустріч представників Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та МОЗ України з метою обговорення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 року № 1114 «Про затвердження Типового положення про бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги», під час якої досягнуто домовленостей щодо суперечливих питань.

З повагою

В.о. Міністра

Уляна СУПРУН